

Україна

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ

**ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ
УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ
ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ ДРУГОЇ ОБЛАСНОЇ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

19 грудня 2008 року

Херсон – 2008

Україна

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ**

**ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ
УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ
ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ ДРУГОЇ ОБЛАСНОЇ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

19 грудня 2008 року

Херсон – 2008

Державно-громадське управління сучасним закладом освіти: Матеріали Другої обласної науково-методичної конференції. - Херсон, 19 грудня 2008 р. / За ред. В.В.Кузьменка, Н.В.Слюсаренко, К.М.Товстухи. – Херсон: РІПО, 2008. – 180 с.

Редакційна колегія:

- Зубко А.М.** – кандидат педагогічних наук, професор, ректор Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.
- Гончаренко Л.А.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання гуманітарних дисциплін Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.
- Кузьменко В.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту освіти Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.
- Слюсаренко Н.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту освіти Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.
- Воскова І.В.** – викладач кафедри педагогіки і психології Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.
- Товстуха К.М.** – завідувач науково-методичним відділом управління школами Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Відповідальні за випуск: **Ковальов П.Л., Крижній В.А.**

ЗМІСТ

Голобородько Є.П. Теоретико-методологічні аспекти державно-громадського управління світоо..... 5

Асанова Л.А. Некоторые аспекты компетентностного подхода в управлении обучением инженера-педагога..... 10

Барліт О.О. Антропологічний аспект професійної підготовки педагога: рух від екології до антропології..... 13

Бондаренко В.М. Державно-громадське управління Золотобалківської загальноосвітньої школи I – III ступенів Нововоронцовського району Херсонської області..... 19

Воскова І.В. Управління школою: мотивація педагогів..... 29

Галкіна О.О. Управління розвитком оцінюванювальної компетентності вчителів початкових класів..... 39

Голобородова М.М. Спільна діяльність школи, сім'ї та громадськості..... 42

Дзьоба Т.І. Учніське самоврядування – початкова ланка державно-громадського управління школою..... 46

Задніпрняний Г.О. Державно-громадська система управління ЗНЗ в дії..... 50

Крижній В.А. Управління краєзнавчою роботою учнів при вивченні ними історії освіти Херсонської губернії..... 53

Кузьменко В.В. Управління процесом формування у майбутніх педагогів готовності до виховної роботи з дітьми..... 55

Кузьменко Ю.В. Управлінська діяльність вчителя при вивченні учнями 11 класу теми «Україна - НАТО: за і проти»..... 61

Кузьмич Л.В. Управління самостійною роботою студентів при написанні курсових робіт з математики..... 67

Лобастова І. М. Державно – громадське управління у Голопристанській гімназії..... 70

Матросова И.Г. Педагогическое управление процессом формирования у студентов технологической компетенции..... 77

Несін Ю.М. Роль класного керівника в організації навчально-виховного процесу в основній школі..... 82

Панагушина О.Є. Деякі аспекти управління процесом соціалізації школярів у закладах освіти..... 87

Попова Н.В., Смаровоз Л.С. Партнерство в освіті..... 94

Посунько Г.М. Завдання сучасної школи в умовах побудови демократичного суспільства..... 100

Примакова В.В. Управління процесом формування світоглядних уявлень молодших школярів..... 103

Ракша Т.І. Громадсько-державне управління школою..... 108

- Посилення розбіжностей геополітичних інтересів України і Росії та збільшення вірогідності на цьому тлі конфліктогенних проблем в російсько-українських відносинах.
- Вираження маніфестаціями певної частини українського суспільства незадоволеності щодо членства, що може призвести до виникнення сутичок між різними групами населення.

Підводячи підсумки, слід не нав'язувати свою позицію у цьому складному питанні дітям, а пояснювати майбутнім випускникам реалії сучасної співпраці, показати, що сьогодні європейські країни-члени НАТО та країни Північної Америки становлять велику трансатлантичну співдружність, яка охоплює політичні, економічні та безпекові питання, а саме: вирішення міжнародних суперечок мирними шляхами; демонстрація відданості принципам верховенства права та прав людини; локалізація цивілізованими способами міжетнічних конфліктів та зовнішніх територіальних суперечностей, у тому числі й претензії стосовно невоз'єднаних земель та суперечливі питання внутрішньої юрисдикції, у відповідності з принципами ОБОЄ та з метою встановлення добросусідських відносин; встановити належний демократичний та цивільний контроль над своїми Збройними силами; утримуватись від загроз застосування сили чи власне її застосування будь-яким чином, що не відповідає цілям ООН; сприяти розвитку мирних та дружніх міжнародних відносин шляхом зміцнення своїх інститутів свобод та через поглиблення стабільності й благополуччя; продовжувати надавати повну підтримку та брати участь в роботі Ради Євроатлантичного партнерства і в заходах програми "Партнерство заради миру"; демонструвати відданість справі поглиблення стабільності та благополуччя через дотримання принципів економічної свободи, соціальної справедливості та відповідальності за охорону довкілля.

Література:

1. Вплив євроатлантичної інтеграції на соціально-економічне та політичне становище України. – К: Товариство «Знання» України, 2007 р. – 24с.
2. Для чого Україні вступ до НАТО? – К: Товариство «Знання» України, 2007 р. – 24с.
3. Інформаційний бюлетень «НАТО у XXI столітті» // E-mail: natodoc@hq.nato.int
4. НАТО і Україна. – К: Товариство «Знання» України, 2007 р. – 24с.
5. План дій Україна-НАТО // сайт національного центру з питань євроатлантичної інтеграції України.
6. Про раду Національної безпеки і оборони: Закон України // Голос України. – 1998. – 3 квітня.

7. Спільна заява за підсумками засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів оборони // Сайт мін оборони України http://www.mil.gov.ua/index.php?lang=ua&part=ua-nato&sub=joint_statement
8. Умови вступу України до НАТО. – К: Товариство «Знання» України, 2007 р.– 20 с.

Кузьмич Л.В.

УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ ПРИ НАПИСАННІ КУРСОВИХ РОБІТ З МАТЕМАТИКИ

Написання курсової роботи з математики є однією з важливих складових підготовки вчителя математики, майбутнього спеціаліста. Курсова робота є особливою формою самостійної роботи, яка має за мету допомогти студенту визначити його наукові інтереси, поглибити знання, закріпити навички роботи з науковою літературою, підготувати його до самостійних наукових або методичних досліджень.

В процесі роботи над курсовою темою студент мобілізує набуті ним знання по розв'язуванню певного кола конкретних питань і вчиться письмовому викладенню зібраних і самостійно знайдених фактів та ідей. Головне завдання, яке стоїть перед студентом, - внести щось своє у розробку вибраного питання. Не кожному студенту вдається в результаті роботи над курсовим твором отримати який-небудь новий математичний результат, але кожний може проявити себе у розробці окремих деталей теми, яка вивчається, може навести цікаві приклади, ілюструвати ті чи інші теоретичні поняття самостійно придуманим рисунком, таблицею, моделлю.

Навіть при написанні роботи оглядового типу необхідно, щоб студент не обмежувався переписуванням тексту з рекомендованих джерел, а намагався б проявити свою самостійність у оцінках, узагальненнях та співставленнях.

Звичайно, виконання курсової роботи має контролюючий характер: і викладач, і сам студент за результатами курсового твору можуть судити про те, наскільки глибокими є теоретичні знання студента, чи вміє він користуватися науковою та методичною літературою, чи навчився він зв'язано і чітко викладати свої думки у письмовій формі, чи набув він навичок у підборі та оформленні ілюстративного матеріалу і т.п.

Виконання курсової роботи вимагає від студента систематичних зусиль приблизно протягом двох-трьох місяців. Кожна курсова робота з математики повинна давати студенту можливість проявити свою

самостійність в отриманні нового теоретичного результату, в розв'язуванні задач нестандартного характеру. Теми з методики навчання математики вимагають постановки експерименту, опису досвіду практичної роботи в школі.

Курсові роботи повинні бути такими, щоб учитель міг використовувати їх у практичній діяльності: у практиці роботи в класі, у ході позакласних занять чи для пропаганди наукових знань.

Серйозно виконана курсова робота може дати хороший матеріал для виступу на засіданні наукового гуртка чи науковій студентській конференції, послужити основою для опублікування наукової чи методичної статті, бути представленою у якості реферату при вступі у магістратуру чи аспірантуру.

Щоб задовольнити різноманітні інтереси студентів, керівники курсовими роботами пропонують тематику як реферативного, так і дослідницького характеру. Деякі теми передбачають проведення експериментальної роботи, пов'язані з проектуванням чи моделюванням, виготовленням наочних посібників чи діючих моделей.

Вмілий добір і правильне використання наукової та методичної літератури є необхідною умовою для успішного написання курсової роботи. Керівник науковою роботою допомагає студенту у підборі бібліографії, який характеризується наступними міркуваннями. Рекомендована література повинна бути достатньо поширеною, доступною для студента, а самі рекомендовані списки літератури – надлишковими, щоб студент мав можливість вибору. Але студент повинен виявити і достатню самостійність та ініціативу в доборі й опрацюванні, науково-методичному аналізі і творчому використанні літератури.

Бажано після обрання теми курсової роботи ознайомитись із вмістом наукових та методичних журналів ("Український математичний журнал" (УМЖ), "Математика в школі", "Квант", "У світі математики" тощо). Важливо, щоб була використана література останнього часу видання.

Опрацювання науково-методичної літератури до написання курсової роботи допоможе студенту розширити свій кругозір, підвищити науково-методичний рівень фахової підготовки, краще оволодіти спеціальною математико-методичною термінологією, удосконалити культуру мови. Все це сприяє більш якісному написанню курсової роботи. Самостійність думки автора високо цінується, але не повинно бути матеріалу, який стосується теми курсової роботи, не

підкріпленого практикою роботи самого автора, досвідом роботи інших учителів.

Бажано передбачити додатки до курсової роботи, які можуть бути подані у вигляді розв'язаних задач, зокрема і нетрадиційними методами, планів роботи, виготовлених наочних посібників, конспектів уроків, добірок вправ і задач, учнівських робіт, матеріалів для роботи з комп'ютером, розробки позакласних заходів тощо.

Як було сказано вище, серед курсових робіт з математики можна виділити реферативні курсові роботи, які поглиблюють знання з певних розділів математики; роботи, які пов'язані з розв'язанням певного циклу окремих задач; змішані роботи, які поєднують підготовку реферату із розв'язанням окремих задач. На практиці найбільш розповсюдженими є курсові роботи першого і третього виду. Проте, на наш погляд, найбільший ефект мають курсові роботи другого виду.

Наведемо один з прикладів такої роботи. Як відомо, неперервні функції на компактi мають ряд важливих властивостей. Пропонується поширити ці властивості на клас функціоналів K , які визначені на компактi E метричного простору, що задовольняють таким умовам:

1. Якщо $f(x^{(0)}) > 0$, то $\forall \varepsilon > 0 \exists U(x^{(0)})$ -окіл точки $x^{(0)} \in E \forall x \in U(x^{(0)})$
($f(x) < f(x^{(0)}) + \varepsilon \wedge f(x) \leq 0$).
2. Якщо $f(x^{(0)}) < 0$, то $\forall \varepsilon > 0 \exists U(x^{(0)})$ $x^{(0)} \in E \forall x \in U(x^{(0)})$
($f(x) > f(x^{(0)}) - \varepsilon \wedge f(x) \geq 0$).
3. Якщо $f(x^{(0)}) = 0$, то f - неперервний функціонал в точці $x^{(0)}$.

Потрібно довести, що клас K ширший від класу неперервних функціоналів, що будь-який функціонал класу K обмежений на компактi і досягає на ньому своїх точних меж. Пропонується також довести або спростувати теорему про належність класу K функціонала, що є границею рівномірно збіжної послідовності функціоналів класу K , теорему про відображення довільним функціоналом класу K компакту на компакт, розглянути аналог теореми Больцано-Коші для функціоналу класу K , визначеного на зв'язному компактi, що належить простору R^n .

Нерідко ми спочатку формулюємо лише мету курсової роботи без визначення вихідних даних, які конкретизуємо в процесі самостійної роботи студента над запропонованою йому тематикою. Варіюючи вихідними даними, як правило, можна одержати цикл задач, які в подальшому пропонуються й іншим студентам у вигляді курсових робіт.

Такий підхід до курсових робіт дає можливість розкрити творчі математичні здібності студента, допомогти обдарованим студентам знайти в майбутньому своє місце в математиці, що в повній мірі підтверджується нашим досвідом.

ЛОБАСТОВА І. М.

ДЕРЖАВНО – ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ У ГОЛОПРИСТАНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ

Голопристанська гімназія – це модель навчального закладу, освітня діяльність якої базується на підставі положень Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про охорону дитинства» та Програми розвитку освіти з 2004 до 2010 років.

Однією з основних умов функціонування гімназії є активна взаємодія з громадським середовищем. Управлінська модель гімназії складається з наступних рівнів:

- Ради гімназії – стратегічний;
- Піклувальної Ради – стратегічний та оперативний;
- директора – стратегічний;
- заступника директора – тактичне управління;
- учителі – оперативне управління;
- учні – оперативне управління або спілкування;
- батьки – оперативне управління або спілкування.

Мета і завдання гімназії – розвиток особистості випускника, який володіє творчим потенціалом і уміє його реалізувати в повній мірі. Особистість, яка здатна адаптуватися до світу, яка усвідомлює своє місце в цьому світі, прагне до самонавчання, займається пошуком оптимальних шляхів вирішення життєвих проблем, готова своєю навчальною, а потім і практичною працею зробити внесок у громадську державну справу. З цією метою виховання у гімназії передбачає партнерські відносини, тобто співпраця всіх учасників навчально-виховного процесу.

Для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державної форми необхідно змінити форму, стиль, методи управління. Зміст управлінської діяльності директора має бути скоригованим. Директор стає ключовою фігурою у консультуванні та коригуванні діяльності свого колективу. Прямого контролю, команди від керівника сьогодні вже не повинні очікувати. Системний моніторинг

потребує підлеглих від жорсткого контролю, обов'язкового покарання. Ключова позиція – не шукати винних, а упереджувати помилки.

Головною дієвою особою у школі є учень. Від нього вчителі очікують якісної, ініціативної, творчої роботи. Щоб мати можливість знайти своє місце в житті, учень має володіти певними вміннями:

- гнучко адаптуватися в мінливих життєвих ситуаціях;
- самостійно та критично мислити;
- бачити та формувати проблему, знаходити шляхи раціонального її вирішення;
- усвідомлювати, де і яким чином здобуті знання можуть бути використані;
- генерувати нові ідеї, творчо мислити, грамотно працювати з інформацією (уміти збирати потрібні факти, аналізувати їх, робити аргументовані висновки, використовувати їх для вирішення нових проблем);
- бути комунікабельним, контактним у різних ситуаціях;
- самостійно працювати над розвитком особистої моральності, інтелекту, культурного рівня.

Важливу роль в процесі роботи гімназії виконує психолого – педагогічна служба. 6 вчителів гімназії пройшли навчання за програмою «Рівний – рівному», які постійно протягом навчального року проводять ряд тренінгів з метою інформування, адаптації та підвищення активності учнів до громадської діяльності. Гімназисти детально вивчають основи психології, практичне право, людина і суспільство, культура мовленнєвої діяльності, основи комп'ютерних наук, екологія навколишнього світу.

Навчально-виховний процес здійснюють 49 педагогічних працівників: 26 спеціалістів вищої категорії, з них 7 – вчителів-методистів та 5 – старших вчителів. Високий рівень педагогічної майстерності та творчого пошуку педагогічного колективу сьомий рік поспіль підтверджується першим місцем в другому турі Всеукраїнських предметних олімпіад серед шкіл району. Гімназисти приймають участь у науково – дослідницькій діяльності Малої Академії Наук, у Міжнародному дитячому конкурсі знавців української мови імені Петра Чикала, у Міжнародному математичному конкурсі «Кенгуру», у національному конкурсі «Левеня». Випускники 11 –х класів успішно брали участь у зовнішньому незалежному оцінюванні, підтвердивши високий рівень знань.

Кузьмич Л.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри алгебри, геометрії та математичного аналізу Херсонського державного університету.

Лобастова І.М. – директор Голопристанської гімназії, Херсонська область.

Матросова І.Г. – старший викладач Кримського інституту інформаційно-поліграфічних технологій Української академії друкарства.

Несін Ю.М. – викладач кафедри теорії і методики викладання гуманітарних дисциплін Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Панагушина О.Є. – Заслужений працівник соціальної сфери України, викладач кафедри менеджменту освіти Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Попова Н.В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри менеджменту освіти Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Посунько Г.М. – завідувач районним методичним кабінетом відділу освіти Горностаївської районної державної адміністрації, Херсонська область.

Примакова В.В. – аспірант кафедри менеджменту освіти Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Ракша Т.І. – директор Дніпрянської ЗОШ м. Нова Каховка, Херсонська область.

Сидоренко В.К. – доктор педагогічних наук, член-кореспондент АПН України, професор кафедри менеджменту освіти Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Синявська Г.В. – директор Першопокровської ЗОШ I – III ступенів Нижньосірогозького району, Херсонська область.

Сільніченко Л.І. – заступник з навчально-виховної роботи Дивненської загальноосвітньої школи I – III ступенів Новотроїцького району, Херсонська область.

Слюсаренко Н.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту освіти Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Строкіна В.І. – завідувач РМК відділу освіти Новотроїцької РДА, Херсонська область.

Товстуха К.М. – завідувач науково-методичним відділом управління школами Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Федосова О. – директор гімназії м. Генічеська.

Філончук З.В. – завідувач науково-методичної лабораторії географії та економіки Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Халилова М.Р. – магістрант Кримського інженерно-педагогічного університету, м. Сімферополь.

Цись В.В. – методист науково-методичної лабораторії корекційної педагогіки та психології Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

Чернобай Н.Ю. – директор Новомаячківської ЗОШ I–III ступенів Цюрупинського району, Херсонська область.